

Protokoll

Fört vid FA's exteriördomarekonferens
för brittiska stående fågelhundar på Jönköpings Hotell och Konferens
i Jönköping 20-21 april 2013

Inledning

Britt-Marie Dornell - konferensansvarig - hälsade välkommen och noterade att det var 10 år sedan senaste konferensen, som också hölls i Jönköping. Hon presenterade därefter programmet, konferensledningen och sekretariat.

Syftet med konferensen - fortsatte hon - är att spegla sambandet mellan den rastypiska funktionen och konstruktionen, utifrån de standarder som skrevs av jägare för mer än 100 år sedan. Specialklubbarna arbetar för att få fram jaktligt och exteriört fullgoda hundar och är mycket måna om att hålla ihop raserna så att de inte delas upp i jakt- och utställningstyper. Britt-Marie avslutade med ett citat från 1903 av Mr. Arkwright, den moderna pointerns fader:

"Värdet af en svensk hundutställning må rättvist omnämnas i våra jakthundsannaler – en utställning af verkliga jakthundar, som egas af verkliga sportmän. Tänk blott! En utställning utan professionella hundutställare, buren till framgång endast af ren entusiasm" jämfört med England "som rycker utställningsexemplaren från deras arbete och har gjort dem ryktbara i deras oduglighet.

Jag hade trott att pointern var utdömd, men mina besök i S:t Petersburg och Stockholm hafva visat mig att pointern skall återupplomstra, men icke, det fruktar jag, i England, det land, där den haft sin gyllene ålder.

Pointing- och setting-hundarna hafva ingen nationalitet, de äro världens egendom. Ursprungligen voro de ej våra och för närvarande tyckas de vara stadda på vandring vidare framåt"

Efter upprop av moderator Ulla Eckerberg lämnades ordet över till Marina Bengtsson för en presentation av rasernas historia, funktion och jaktsätt.

Marina inledde med en reflektion över hur ord kan tolkas på olika sätt och påpekade att nyckelorden i presentationen av raserna bör tolkas ur funktionell synvinkel. Avsikten är att försöka förmedla dessa nyckelord och förklara meningen med standarderna.

Historia, funktion och jaktsätt

Settern och pointern har till mångt och mycket en liknande historia. Gemensamt för raserna var att man ville ha en funktionell hund för att jaga tryckande hönsfågel. Jakt över stående fågelhund var en överklassjakt och före handeldvapnens tid jagades fågel med nät. Den tidiga historien har i allra högsta grad styrts av funktion, biotop och vapenslag. Hundarna från de brittiska öarna var specialister på just den här typen av jakt till skillnad mot de allroundhundar som användes i övriga Europa.

Ordet setter förekommer första gången på 1700-talet. Settern var länge endast en rastyp - i olika färgställningar. Ursprunget var olika typer av setting spaniels. För jägarna var det funktionen som var viktig och inte färgen. Först när utställningarna startade fick färgerna betydelse och raserna började delas upp. Vid första utställningen 1859 hade de fortfarande ett namn: setters.

Pointern härstammar från olika spanska och italienska braque-hundar som brittiska officerare tog hem till England på 1700-talet efter kriget. Även för pointern var det funktionen, inte färgen som räknades och än idag är alla färger tillåtna i rasen.

I mitten och slutet av 1800-talet kom de brittiska fågelhundarna till Norden via välbeställda handelsmän och adelsmän. Många av de hundar vi ser idag härstammar från dessa hundar.

Samma hund, samma jakt, samma vilt i 100 år - ett arv att förvalta och vårda.

- Den brittiska stående fågelhunden har idag samma användningsområde som för 100 år sedan.
- Den är framtagen för - och ska vara byggd för - att jaga i svår terräng över oändliga vidder på brittiska "moors" eller svenska fjäll.
- Den ska orka med krävande, systematisk reviering på fält.
- Den ska uppvisa jaktlust, intensitet och uppmärksamhet.
- Den ska ha en funktionell päls som klarar tuff terräng och svåra väderförhållanden.
- Den är specialist inom sitt område och ska visa upp fart och stil under jakten.
- Tolkning av standarden ska bygga på kunskap om rasernas funktion. Beskrivningar i standarden (nyckelord) härrör från hundar i arbete.

SRD presentationsöverdrifter, RAS - Britt-Marie Dornell

SRD generellt för alla raser – kommentarer:

<i>Andning</i>	Inget problem för dessa raser.
<i>Ögon</i>	Tas upp närmare under raspresentationer. En del lymfatiska hundar har problem med lösa ögonlockskanter vilket kan åsamka svåra skador på ögat.
<i>Bett/tänder</i>	Gör gärna en anteckning i kritiken om ev. tandbortfall.
<i>Kondition</i>	Ytterst viktigt att de inte är överviktiga.
<i>Päls</i>	Får ej begränsa eller hindra rörelsefriheten.
<i>Rörlighet</i>	Ska kunna röra sig utan problem.
<i>Mentalitet</i>	Inget nämnvärt problem för dessa raser.

SRD grupp 7

Gruppen består av arbetande jakthundar med stora krav på sund konstruktion utifrån sin funktion. De får inte vara lymfatiska, tunga, överpälsade eller ha överdrivet djupa och flata bröstorgar. I gruppen ingår några raser med förhållandevis riklig hud.

RAS för samtliga raser upplästes - hänvisar till klubbarnas hemsidor

POINTER

Presentatör Marina Bengtsson

Nyckelord Symmetrisk och välbyggd
Harmoniska, mjuka linjer
Krafftfull men smidig
Ädel, alert, utstrålar styrka, uthållighet och snabbhet
Vänligt, jämnt temperament

Pointer är vänlig med jämnt temperament samtidigt som den är alert, krafftfull, smidig och utstrålar intensitet, styrka, uthållighet och snabbhet.

Huvudet ska visa karaktär. Skallen ska vara lätt välvd men inte klotrund, stop och nackknöl ska vara väl markerade. Nos och skalle ska vara lika långa. Nosryggen ska vara något konkav och sluta i en linje jäms med näsborrarna. Ögonen ska vara placerade på samma avstånd från nackknöl som från nostrifyffel, ha ett vänligt uttryck och får ej vara för runda. Öronen ska vara tunna, medellånga och tämligen lågt ansatta.

Kroppen ska vara symmetrisk och välbyggd med en kontur som kännetecknas av harmoniska mjuka linjer. Den ska vara stark, medelstor och rektangulär. Inte kvadratisk eller "högre än lång". Skuldrorna ska vara långa, sluttande och väl tillbakalagda. Rakt framställ är ett problem och inte korrekt. Halsen ska vara lång, muskulös och lätt välvd med stram halshud. Fronten ska vara välutvecklad med förbröst. Bröstkorgen får inte vara för kort med uppdragen buklinje. Bakstället ska vara välmusklat och välvinklat såväl i höft- som knä och hasled. Svansen ska vara medellång, tjock vid roten och smalna av mot spetsen. Tassarna ska vara ovala, väl slutna med välvda tår.

Rörelserna ska vara jämna och täcka mycket mark. Bakbenen ska ge bra påskjut. Höga frambensrörelser får definitivt inte förekomma.

Pälsen ska vara fin, kort, hård och med jämn behåring över hela kroppen. Den ska vara absolut slät, rak och glänsande. Alla färger är tillåtna. Tänk på att placering av ett färgfält kan bilda en synvilla och påverkar intryck av vinklar ex.

Storlek

Pointern har fått sin mankhöjd ökad under åren. I Sverige har den tidigare mankhöjden bibehållits eftersom pointern främst är en jagande hund.

I tidigare standardutgåva hade pointern en kommentar om att vi höll fast vid den lägre mankhöjden, hanhundar 60 – 64 cm och tikar 57 – 61 cm.

En kommentar som nu är borttagen. Men det är specialklubbens önskemål att man fortsatt tar hänsyn till dess andemening när man tolkar standarden.

Hane	63-69 cm
Tik	61-66 cm

Två hanar och två tikar visades upp, först uppställda inomhus och därefter utomhus i trav.

Konferensens sammanfattning Pointer

- Stor vikt ska läggas vid bedömning av huvudet, där den typiska pointerkaraktären klart ska framgå.
- Avsaknad av enstaka tänder ska inte påverka kvalitetspriset men bör noggrant noteras i kritiken.
- Kroksvans är inget problem men bör noteras i kritiken då det förekommer.
- Pälsen ska vara tät över hela kroppen, dvs även under bröstet, på buken och insidan av låren. Detta är en viktig bruksdetalj och ska därför uppmärksammas och noteras i kritiken.
- Det kan vara svårt för hundar med de högre mankmåtten att uppfylla standardens övriga text som beskriver en energisk, intensiv och elegant jakthund. Specialklubben har ingen uttalad önskan om mätning av mankhöjd på utställning.
- Viktigt med en väl utvecklad bröstorg med långt bröstben.
- Var uppmärksamma på proportionerna. Får inte vara högre än lång.

IRLÄNSK RÖD SETTER

Presentatör Britt-Marie Dornell

Britt-Marie inledde med en eloge till domarna som genom att följa standarden varit delaktiga i att stoppa upp den tidigare negativa utvecklingen med stora, lymfatiska, överpälade hundar.

Nyckelord RACY (torr, senig och välmusklad). Ska utstråla snabbhet, smidighet och styrka.

Irländsk röd setter är tillgiven och lojal, intensiv och energisk samtidigt som den har lätt för koppla av. Uttrycket ska vara vänligt och intelligent.

Huvudet ska vara långt och torrt utan alltför hängande läppar. Skallen ska vara oval från öra till öra. OBS! Ska inte vara kupolformad! Nackknöl, stop och ögonbrynsbågar ska vara väl markerade. Nos och skallparti ska vara lika långa med parallella plan. Nospartiet ska vara måttligt djupt och tämligen tvärt avslutat. Käkarna ska vara nästan lika långa och bettet ska vara saxbett. Öronen ska vara medelstora, ansatta lågt, långt bak på huvudet och hänga i mjukt veck tätt intill huvudet.

Kroppen ska vara balanserad, proportionerlig och endast lätt rektangulär. Den ska vara välvinklad och välmusklad med stabil och välutvecklad front. Skulderbladen ska vara torra, långa och väl tillbakalagda. Halsen ska vara lagom lång, lätt välvd, muskulös utan att vara grov och **utan tendens till lös halshud**. Bröstkorgen ska vara djup och framifrån sett tämligen smal. Revbenen ska vara väl välvda med gott om utrymme för lungorna. Ländpartiet ska vara muskulöst och lätt välvt. Bakstället ska vara brett och kraftfullt. Bakbenen ska vara långa och muskulösa från höft till has med korta, starka mellanfötter. Armbågarna ska vara fria, placerade i jämnhöjd med bröstkorgen. Hasor och armbågar ska varken vara inåt- eller utåtvidna. Underarmarna ska vara raka och seniga med god benstomme. Svansen ska vara medellång, tämligen lågt ansatt, kraftig vid roten och avsmalnande mot den tunna svansspetsen. Tassarna ska vara små och mycket fasta med starka, välvda och tätt slutna tår och riklig behåring mellan tårna.

Rörelserna ska vara lätta och spänstiga med naturligt högt buret huvud som bjuder framåt i rörelse. Korsande eller vevande rörelser accepteras ej. Det är en utpräglad galoppör vilket bör tas hänsyn till när man bedömer i trav.

Pälsen ska vara kort och fin på huvudet, framsidan av benen och på öronspetsarna. På andra delar av kropp och ben ska den vara måttligt lång, slätt åtliggande och så fri som möjligt från lockar och vågor. Behängen på öronens övre del ska vara långa och silkiga. Fanorna på benens baksidor ska vara långa och ha fin struktur. Den tämligen rikliga behåringen på buken kan bilda behäng som får nå upp till och bilda krås på bröstet och strupen. Alla behäng ska vara raka och åtliggande. Svansen ska ha måttligt lång fana, som gradvis avtar i längd mot svansspetsen. Färgen ska vara varmt kastanjeröd utan inslag av svart. Vita tecken på bröst, strupe, tår eller en liten stjärna i pannan är inte diskvalificerande. Litet smalt streck eller blås på nosen (Palmerston snipe) anses vara ett adelsmärke. Ögonen ska vara mörkt hasselnötsfärgade eller mörkbruna. Nostryffeln ska vara mörkt mahognyfärgad, mörkt valnötsfärgad eller svart

Storlek	Hane	58-67 cm – ej högre
	Tik	55-62 cm – ej högre
	Idealvikt	20-25 kg

Tre tikar visades upp, först uppställda inomhus och därefter utomhus i trav.

Konferensens sammanfattning Irländsk röd setter

- Irländsk röd setter ska vara den lättaste setterrassen, byggd för att jaga. Tunga lymfatiska hundar är inte rastypiska.
- Mentaliteten har stor betydelse för rasen, aggressivitet eller skygghet får aldrig accepteras.
- Smal front och instabila frambensrörelser bör påverka prissättningen märkbart.
- Överdriven pälsmängd är till nackdel vid jakt och efterfrågas inte heller i standarden.
- Tydligt klippt eller rakad hund är inte förenligt med standarden och ska beivras.
- Den nya standarden anger för första gången mankmått. Dessa är väl tilltagna och bör ses som absoluta gränser och ska varken över- eller underskridas.

IRLÄNSK RÖD OCH VIT SETTER

Presentatör Britt-Marie Dornell

Britt-Marie påpekade vikten av att följa standarden vid bedömning trots att det är en ovanlig ras med få hundar.

Nyckelord Stark, kraftfull - vilket inte är liktydigt med tung och kraftig.
Ska ge intryck av att ha mer muskulös kraft än senig snabbhet.

Irländsk röd och vit setter är vänlig, lättdresserad, intensiv, intelligent, beslutsam, modig och livlig. Tidigare problem med reserverade och "vaktiga" hundar finns kvar men har minskat.

Huvudet ska ha ett nobelt och klokt uttryck. Det ska vara brett, kraftfullt och i proportion till kroppen. Skallen ska vara välvd utan markerad nackknöl men med markerat stop. Halsen ska vara medellång, muskulös utan att vara grov och utan löst halsskinn.

Kroppen ska vara lätt rektangulär, kraftig och muskulös med väl tillbakalagda skuldror. Bröstkorgen ska vara djup med väl välvda revben. Armbågarna ska vara fria, varken inåt- eller utåtvridda. Lår och underben ska vara långa och muskulösa. Knäleder och hasleder ska vara välvinklade och får inte vara inåt- eller utåtvridda. Svansen ska vara kraftig, avsmalnande och medellång (ej nedanför has). Tassarna ska vara väl knutna och med rejäl behåring mellan tårna.

Rörelserna under trav ska vara mycket livliga, eleganta och med mycket god steglängd. Huvudet ska vara högburet. Det är en utpräglad galoppör vilket bör tas hänsyn till när man bedömer i trav.

Pälsen ska vara silkig och av fin struktur med långa behäng på benens baksidor samt öronens utsidor. På huvudet, framsidan av benen och andra delar av kroppen ska pälsen vara kort, åtliggande och fri från lockar men en lätt vågighet är tillåten. Tämligen mycket behäng på buken, sträcker sig upp på bröstet/strupen där det bildar ett krås. Behängen ska vara raka, åtliggande och inte alltför ymniga.

Grundfärgen ska vara vit med klart definierade och väl avgränsade enfärgat röda fläckar. Både det vita och röda ska uppvisa maximal lyster och glans. Prickar, men inte skimmelteckning, är tillåtet runt nospartiet, på tassarna och upp till armbågarna på frambenen och till haslederna på bakbenen. På andra delar av kroppen är prickar, skimmelteckning diskvalificerande enligt standarden.

Storlek	Önskvärd mankhöjd
	Hane 62-66 cm
	Tik 57-61

En hane och en tik visades upp, först uppställda inomhus och därefter utomhus i trav.

Konferensens sammanfattning Irländsk röd och vit setter

- Någon homogen typ finns ännu inte. Rekonstruktion pågår fortfarande.
- Standarden beskriver rasens utseende mycket väl – döm efter den.
- Var inte för frikostig med CK p.g.a. ett fåtal utställda hundar.
- Felaktigt placerade prickar på kroppen anges som diskvalificerande fel i rasstandard. En rimlig tolkning är att den inte ska ge ett prickigt intryck. "Leta inte prickar".

ENGELSK SETTER

Presentatör Marina Bengtsson

Marina informerade om att raskompendie var inlånat från Norge eftersom nyproduktion pågår av det svenska.

Nyckelord Medelstor, rena linjer, elegant och energisk med intensiv jaktlust.

Engelsk setter är utpräglad vänlig, godmodig och trygg i sig själv. Den är mycket energisk men har också lätt att koppla av.

Huvudet ska vara långt och tämligen torrt utan alltför hängande läppar. Nos och skallparti ska vara lika långa med parallella plan. Skallen ska vara oval från öra till öra, ha väl markerad nackknöl och stop och lagom lågt ansatta öron som hänger i mjukt veck tätt intill huvudet. Ögonen ska vara ovala med mild och uttrycksfull blick och ögonlock som sluter tätt intill ögat.

Kroppen ska vittna om snabbhet, styrka och uthållighet. Den ska vara måttligt lång, torr med starka, väl vinklade extremiteter, ha kort rygg, plan rygglinje och starkt välvt ländparti. Bröstkorgen ska vara väl utvecklad. Halsen ska vara tämligen lång och muskulös utan löst halsskinn och med lätt välvd nacke. Låren ska vara breda, långa och muskulösa, korset ska vara brett och får vara något sluttande då det är en galoppör.

Rörelserna ska vara lätta och fjädrande med vägvinnande längd. Benen ska föras parallellt. Instabila, korsande eller vevande rörelser är högst oönskade.

Pälsen ska vara silkig, absolut inte ullig och färgen ska ge ett vitt intryck vilket är att föredra ur funktionell synpunkt. Färger: vit och svart, vit och orange, vit och gul, vit och leverbrun eller trefärgad: Ögonen ska vara så mörka som möjligt, varierar från hasselnötsbrun till mörkbrun. En ljusare färg accepteras endast hos vita/bruna hundar. Nostryffeln ska vara svart eller leverbrun beroende på pälsfärg.

Storlek

Engelsk setter har fått sin mankhöjd ökad under åren, främst efter 2:a världskriget. I Sverige har den tidigare mankhöjden bibehållits eftersom engelsk setter främst är en jagande hund.

I tidigare standardutgåva hade engelsk setter en kommentar om att vi höll fast vid den lägre mankhöjden, hanhundar 58 – 64 cm och tikar 54 – 60 cm.

En kommentar som nu är borttagen. Men det är specialklubbens önskemål att man fortsatt tar hänsyn till dess andemening när man tolkar standarden.

Ett omfattande nordiskt och internationellt samarbete pågår kring engelska setterns mankhöjd.

Hane	65-68 cm
Tik	61-65 cm

En hane och två tikar visas upp, först uppställda inomhus och därefter utomhus i trav.

Konferensens sammanfattning Engelsk setter

- Förra konferensen hänvisade till den svenska kommentaren om mankhöjden, en kommentar som nu är borttagen. Det kan vara svårt för hundar med de högre mankmåtten att uppfylla standardens övriga text som beskriver en energisk, intensiv och elegant jakthund. Specialklubben har ingen uttalad önskan om mätning av mankhöjd på utställning.
- Korset diskuterades och man var enig om att ett något sluttande kors kan accepteras hos en galoppör.
- Bröstkorgen ska ha mycket gott djup och vara bred mellan skulderbladen med väl välvda, rundade revben.

GORDONSETTER

Presentatör Peter Hoyer

Nyckelord Kraftfull, elegant, uthållig.

Gordonsetter är en utomordentlig samarbetspartner som inte får uppvisa vekhet, nervositet eller aggressivitet. Det är en kraftfull men ändå elegant hund byggd för galopp och ska ge intryck av styrka och uthållighet. Kraftfull ska inte förväxlas med stor och tung.

Huvudet är mycket viktigt och ska avspegla kraftfullheten. Det ska ändå vara stramt och i balans med resten av hunden och får inte vara för tungt eller "blodhundlikt". Proportionerna är viktiga. Skallen ska vara djup snarare än bred, dock bredare än nospartiet. Längden från nackknöl till stop ska vara större än från stop till nostriffel. Nospartiet ska vara något längre än djupt. Hjässan som ska vara svagt välvd och bredast mellan öronen får varken vara kullrig eller platt. Stopet är kraftigare markerat än på övriga settrar. Ev. avsaknad av några premolarer eller tångbett vägs mot andra fel eller förtjänster.

Kroppen ska vara balanserad och harmonisk med en relativt kort rygg - men inte så kort att längden blir kortare än mankhöjden. Den ska vara rektangulär - "måttligt lång" - enligt standarden och lite mer kvadratisk än övriga settrar. Benstommen ska vara kraftig utan att vara för grov. Den får inte vara klen vilket är ett allvarligt fel. Bröstkorgen ska vara väl utvecklad. Tassarna ska vara ovala, väl slutna med väl välvda tår och rikligt med hår mellan tårna. Även en i övrigt förstklassig hund där tassarna inte håller måttet får problem vid jakt varför detta ska ses som ett allvarligt fel.

Rörelserna ska vara fria och flytande med kraftigt påskjut av bakbenen. Goda rörelser är väsentligt och hundarna ska under den korta tid de visas i utställningsringen uppvisa förmåga till fart och uthållighet.

Pälsen ska vara måttligt lång, slät och så fri som möjligt från lockar och vågor. Överdrivet lång päls är till nackdel för en jagande hund och efterfrågas inte i standarden. Gränsen mellan svart och tan (kastanjeröd) ska vara skarp. De tanfärgade partierna ska vara så fria som möjligt från inslag av svarta hårstrån. Det är heller inte önskvärt med överfärgning där tanteecknen sprider ut sig för mycket. En liten vit bröstfläck är tillåten. Större fläckar vägs mot andra fel och förtjänster. Fläckar på andra delar av kroppen ska påverka premiegraden i förhållande till sitt omfång. Ögonen ska vara mörka, de får inte vara gula vilket ger en skarp blick.

Storlek

Förra konferensen (och standardutgåvan) hänvisade till "Svensk kommentar till standard för Gordonsetter" som löd: "I Sverige förekommer gordonsetter fortfarande med den lägre mankhöjd (hanhundar från 60 cm och tikar från 58 cm) som nämns i gamla brittiska standarduppgifter, vilka var anpassade för jagande hundar."

En kommentar som nu är borttagen. Men det är specialklubbens önskemål att man fortsatt tar hänsyn till dess andemening när man tolkar standarden.

Hane 60-66- cm

Tik 58-62- cm

Dessa mått kan heller inte anses stå i strid med standarden som endast anger ett riktmått (Hane 66 cm Tik 62 cm)

Två hanar och en tik visas upp, först uppställda inomhus och därefter utomhus i trav.

Konferensens sammanfattning Gordonsetter

- Gordonsettern ska vara den kraftigaste av setterraserna men den får inte vara grov. En ökning av allt för små och lätta hundar har skett, vilket inte är önskvärt.
- Huvudet är en viktig del för att få det kraftfulla uttrycket.
- Tanfärgerna ska bevaras hos rasen. Det är önskvärt med djup, klar, ren samt klart avgränsad tanfärg.
- En hund som ska orka jaga en hel dag får inte vara för tungt byggd. Det kan vara svårt för hundar med de högre mankmåtten att uppfylla standardens övriga text som beskriver en energisk, intensiv och elegant jakthund. Specialklubben har ingen uttalad önskan om mätning av mankhöjd på utställning.

Sammanfattning

Konferensen presenterade rasernas historia, funktion och jaktsätt med syfte att skapa förståelse för sambandet mellan den rastypiska funktionen och konstruktionen utifrån de standarder som skrevs av jägare för mer än 100 år sedan.

Presentationsöverdrifter diskuterades med slutsats att överdrifter ej är önskvärda åt något håll. Respekt bör visas till hundutställningarnas seriösa mål.

Vid genomgång av SRD konstaterades att det inte finns något speciellt angivet för de brittiska stående fågelhundarna.

RAS lästes upp med notering att revidering pågår för samtliga raser.

Förra konferensens sammanfattningar gick genom och uppdaterats i vissa fall. Bl.a. diskuterades mankhöjder för pointer, engelsk setter och gordonsetter samt felaktigt placerade prickar på röd och vit setter.

Avslutning

Avslutningsvis tackade moderator konferensledningen för en väl genomförd konferens. Britt-Marie framförde därefter tack till deltagande domare, handlers, sekreterare och moderator, Hans Anderson för teknisk hjälp och Göran Hallberger för hjälp vid kontakten med hotellet. Dessutom uppmärksammade hon Svenska Pointerklubben som närvarade med representanter från både styrelse och avelsråd.

Konferensledare

.....
Britt-Marie Dornell

Moderator

.....
Ulla Eckerberg

Konferenssekreterare

.....
Marita Andersson